

Palmesøndag d. 24.marts 2024

Præludium: Sicilienne af Maria Theresia von Paradis
indgangsbøn
salme: 754 Se, nu stiger solen
bøn og læsning: Fil.2,1-5
salme: 862 Gå i mørket med lyset
trobekendelse
salme: 176 Se, hvor nu Jesus træder
evangelium: Markus: 14, 3-9
prædiken: en vej?
salme: 86 Hvorledes skal jeg møde?
altergang
salme: 695 Nåden, hun er af kongeblood
udgangsbøn
postludium: Improvisation

Prædiken palmesøndag 24.3.2024 kl.10.
Salmer:754, 862,176, prædiken, 86, altergang,695

Evangelium: Markus 14, 3-9

I dag vil jeg bruge billedet af en vej, som ledetråd; det at man er på vej.

Vi har en vej lige foran os, på vores store glasmaleri; en vej der går udefter og med vand på begge sider. Den fortaber sig i en lysende lys horisont. Og det regner ned med frugter.

En vej er nok et af de mest brugte billeder, vi bruger, når vi vil sige noget om vores liv, om vores tilværelse, om et livsforløb.

For en vej, den kan man godt *have planlagt, man vil gå*, men undervejs møder man noget eller nogen, som man ikke vidste, man ville møde. Og det ændrer os, undervejs. Vejen bliver til, mens vi går den, som en sydamerikansk popmelodi lød: ”El camino se hace andar”. (et digt af Antonio Machado)

Vi bruger også vejen som et billede på det at være på vej *mod et mål* sammen med andre. Altså vejen og målet som et billede på mening med vores liv. Og også her sker der jo forandringer undervejs.

De allertidligste kristne, de kaldte sig ikke kristne, men de kaldte sig netop ”Vejen”, måske fordi der var kommet en ny retning for deres tro.

Når jeg vælger vejen som ledetråd i dag, så er det fordi palmesøndag i den grad handler om Jesus, der er på vej. Og om mennesker, der møder ham på vejen.

Hans vej går jo til hovedstaden, og dér vil det ende galt. Men vidste han, hvordan det ville ende? Og vidste de det? - de mennesker, der fulgtes med ham. Og dem, der gik ham i møde med palmegrene, - vidste de det? Den usikkerhed og tvivl synes jeg, vi bliver nødt til at have med os her før påske, hvis vi overhovedet skal kunne forbinde os med det, der sker; det, der fortælles. Bagefter, ja *bagefter*, da de fortæller om denne påske, hvor han blev dømt og henrettet, da er det jo som om det hele var forudsagt, og at Jesus godt vidste det. Men måske var det SÅ chokerende, det der skete, så man var nødt til at finde dén slags mening midt i al galskaben. Som om det altså var forudset af Jesus, -eller ligefrem planlagt? For ellers kunne de ikke holde det ragnarok ud.

Men, var det til at forudse?

Det ser sådan ud, når vi læser de forskellige evangelier, -og sådan synger vi også i mange af vores salmer, f.x. den, vi lige har sunget: ”Se hvor nu Jesus træder.”

Men det vil jeg gerne *kradse lidt i*, fordi hvis det hele var planlagt inden, så kan vi fralægge os al ansvar. Hvis det er uafvendeligt, at onde ting sker, så kan vi fralægge os ansvar, - sidde og se på, mens vi gruer og forarges. Som om det var skæbnebestemt.

Jesus bliver jo ofret, kan vi godt sige. Men *ofrede han sig selv og så han på sit liv som en offergang?*

Man vil ikke finde sig i, at han rydder templets forplads og jager sælgerne ud, med deres dyr, der skulle være

solgt til ofring. Så han arresteres, forhøres, piskes, -og dømmes til sidst til døden.

Men der er *forskel på at blive ofret og at ofre sig selv.*

Hvis mennesker handler imod dem, der har enevældig magt, så risikerer de, at man slår dem ihjel. Eller man ødelægger deres offentlige omdømme.

De bliver ofret, fordi man ikke vil have dem.

Og alle dem, der lader det ske, vi er med til det.

Men det er ikke rart at tænke på. At vi skulle være medansvarlige, når vi ikke forhindrer en magthaver i at slå ihjel. Eller i at bringe folk til tavshed.

Så der sker tit det, at vi *tipper betydningen af at blive ofret, til det, at nogen ofrer sig selv.*

For i dét øjeblik vi ser den dødsdømte som en, der har ofret sig, så kan vi skubbe ansvaret fra os. For så er det en sag mellem den dødsdømte og magthaveren. Vi andre er så tilskuere. Tilskuere til noget hvor vi selvfølgelig er oprørte eller indignerede eller sørger.

Men den sag, der gjorde at et menneske satte sig op imod en magt, *den sag kommer i baggrunden.*

Og derfor er det at fralægge sig et ansvar, når vi gør et menneske, der blev ofret af omstændighederne til selv at ville være et offer.

Ordet offer løfter også selve sagen op i et urørligt, halvreligiøst sted af hellighed og gru. Så når vi bruger ordet "et offer", så lukker vi al debat og samtale om hvad der egentlig skete og hvorfor. Og om det kunne være gået anderledes.

Det sker for dem, der ikke selv vælger at dø, men som går i krig for Danmark f.x. Vi kalder dem ofre, når kisten kommer hjem. Og det er også til at græde over, når en ung mand dør i krig eller kommer hjem som ødelagt veteran.

Men når vi kalder dem ofre, og endda at "de ofrede sig for en sag", så *stopper vi den demokratiske samtale*, om det overhovedet var i orden, at de blev sendt af sted?

Eller om hvad der egentlig skete da de døde, -om det måske var en dårlig militær beslutning?

Så når vi taler om ofre, så løfter vi militære løsninger op på et halvhelligt, urørligt sted, som var de skæbnebestemte.

Det er derfor jeg gerne *vil åbne op for, om Jesus selv valgte at gå sin død i møde*, som vi sang. Eller, om han fortsatte dét, han var i gang med, men uden at vide, at han ville blive slået ihjel for det.

Det er for nemt at sige, at det vidste han godt og at det var en del af guds plan med ham. For så kan vi vaske hænder. Når nogen selv ofrer sig, så kan vi lægge ansvaret fra os.

Vi har ondt af dem, der bliver ofret. Og det skal vi også have. Ingen skal slås ihjel, fordi de har sagt eller gjort noget, som en politisk eller religiøs magt ikke kan lide. Men igen: der er også noget tvetydigt i os selv, når vi får ondt af nogen.

Det er Niels Hausgaard der i sit nye show får sagt, at nogle gange bliver vi rørt, - men det er over egen rørthed.

Rørt over sin egen rørthed! Det er godt set. Det kan være dér, hvor vi netop føler med ofrene, og mærker vores egen medfølelse, -men uden at gøre mere end det.

Vidste Jesus, hvordan hans vej ville ende?

Eller er det os, der helst vil have, at det vidste han godt? Altså, blev han et offer for omstændighederne, -eller ofrede han sig selv?

Og så er der os! Der sidder her. Og ser på en vej, der går fremefter, og ud i verden, -gennem glasmaleriet. Udefra kommer lyset og livet væltende ind; det forbinder sig med os; det smelter sammen med ord og musik, og det hele kaster lys ind over vores liv. Og over hvad det er for en vej, vi følges ad på. Som sagt synes jeg, at ordet offer er alt for stort et ord, når vi skal tale om vores egne valg i vores liv. Det bliver for patetisk, og det lukker enhver samtale. Men der er et *mindre ord, som jeg tror vi bedre kan forholde os til. Og det er at "give afkald."* Give afkald på.

Det er nede i en størrelsesorden, hvor vi kan have med det at gøre.

For at give afkald på, det er noget vi gøre flere gange hver dag, -og de fleste af os har gjort det altid. Ellers kan vi jo ikke leve sammen.

Det er nemlig: *ikke* at få sin vilje, hver gang man har lyst til det. Og det er *ikke* at få sine behov opfyldt hver gang man har en drift efter det. Det er med andre ord: at sætte sig selv til side. Lade hensynet til en anden eller til andre komme først.

Og det kalder vi kærlighed.

Kærlighed er at give afkald på; -og så får vi tidobbelt tilbage.

Vi har i vores kristne tro især talt om den kærlighed, hvor vi skal give afkald af hensyn til andre mennesker. *Men nu ved vi, at det også handler om naturen.*

Vi er nok den første generation, der erfarer at vores adfærd bare ikke kan fortsætte. Vi skal til at give afkald på vores forbrug. Vi øver os.

Og det skal vi af kærlighed; kærlighed til livet, kærlighed til andre, kærlighed til den natur, som vi er en del af.

Vi står ikke uden for den, og vi kan ikke gøre som det passer os bedst.

Men hvis vi i den samtale om adfærd og natur begynder at tale om at "ofre sig", så lukker vi igen en nødvendig samtale, fordi vi gør den patetisk, halvreligiøs.

Det handler ikke om at ofre sig, *det handler om at give afkald. Almindelig sundt afkald. Almindelig sund fornuft.*

Det synes jeg, vores smukke rude med vejen, vandet og æblerne, der regner ned, indbyder os til at tænke med på.

Palmesøndag, - en dag, hvor vi igen huskes på, at Jesus så sig selv som en tjener, -og ikke en herre.

Amen

